

Της ΕΛΕΑΝΝΑΣ ΒΛΑΣΤΟΥ*

Τα σχολεία άνοιξαν. Ανάμεσα στις οικείες φυσιογνωμίες γονιών και παιδιών μέτρησα κάποια άγνωστα πρόσωπα. Μέσα σε αυτή την παράξενη χρονιά ήρθαν κάποιοι νέοι μαθητές στις αίθουσες. Η περιέργεια υπερτερεί της νύστας και ρωτώ «ποια είναι αυτή η κυρία;» την παλιά μου γνώριμη που συνήθως είναι ενήμερη για τα πάντα. «Είναι η καινούργια Εβραία στο σχολείο», ήρθε η απάντηση. «Ωραία, θα είμαστε περισσότεροι» αποκρίνομαι, και η απάντησή μου έφερε το αποτέλεσμα που επιζητούσα. Χαμήλωσε τα μάτια, για την ακρίβεια στέρωσε το βλέμμα στο κράσπεδο σπρώχνοντας τον γιο της να επιταχύνει.

Πριν από την πανδημία, είχα συνοδέψει τον γιο μου στο γήπεδο. Είμαστε φανατικοί ποδοσφαιρόφιλοι, η πλειονότητα δηλαδή, όχι εγώ. Προσποιούμαι ότι ενδιαφέρομαι και αντικρίζω το σήμα της ομάδας, θέλοντας και μη, καθημερινά σε κάθε αντικείμενο. Διακριτικό στα φλιτζάνια, μεγαλύτερο στα μπλουζάκια, και σχηματισμένο με πλακάκια γιγάντιο στο μπάνιο. Ακούγεται και είναι κακόγουστο, αλλά αυτό το λόγγο μου έχει εξασφαλίσει τον σεβασμό υδραυλικού –φιλάθλου και συνοπαδού– που με κάθε τηλεφώνημα λέει με ενθουσιασμό: «Hello Spurs!».

Ως «Σπιρούνια» είναι γνωστή η ομάδα της Τότεναμ. Το γήπεδό της βρίσκεται σε μια πληθυσμιακά εβραϊκή –κατά βάση– συνοικία. Για τον λόγο αυτό η ομάδα είναι ταυτισμένη, τόσο από τους οπαδούς όσο και από τους αντιπάλους, με την εβραϊκότητα. Καθισμένοι στο ολοκαινούργιο στάδιο παρακολουθούσαμε το παιχνίδι. Ο γιος μου προσηλωμένος, εγώ εντελώς αδιάφορη χάζεα αφηρημένη τριγύρω. Εντυπωσιασμένη από το μέγεθος και τις υπηρεσίες που προσφέρει ο αθλητισμός στους φιλάθλους. Σαν να βρίσκομαι σε ένα γιγάντιο εμπορικό κέντρο αεροδρομίου με όλη την έξαψη και τον ενθουσιασμό μιας αρένας. Σε κάποια φάση, σύσσωμοι οι δικοί μας κραυγάζουν ένα ακατανόητο σύνθημα. «Τι λένε;», ρωτώ. «Είσαι άσχετη μαμά», φωνάζουν «Γίντις». «ΓΙΙΙΙΝΤΙΣ» ή «ΓΙΙΙΝΤΟ» ήταν το σύνθημα που επανερχόταν χτυπώντας τα πόδια κάτω. Θα σκεφτείτε ότι δεν είναι και τόσο κακό αν αυτό προέρχεται από τους θιασώτες της ομάδας. Το σλόγκαν όμως χρησιμοποιείται και από τους υποστηρικτές άλλων ομάδων. Επαυξημένο με ηχητικά εφέ θαλάμων αερίου ή παραλλαγμένο: «Σπιρούνια βρίσκεστε καθ' οδόν για το Αουσβιτς».

Η Αγγλία έχει «καθαρίσει» από την αηδία του χουλιγκανισμού και ο χώρος του αθλητισμού με μια ισχυρή καμπάνια το 2008 έχει αποβάλει τον ρατσισμό. Λέξεις, φράσεις, συμπεριφορές έχουν απαγορευθεί. Όχι όλες οι λέξεις και όχι όλες οι φράσεις. Ο αντισημιτισμός φαίνεται ότι είναι ρατσισμός δεύτερης κατηγορίας. Η κοινωνία δείχνει ευαίσθητη και ετοιμοπόλεμη για όλων των ειδών τους -ισμούς και τις φοβίες αλλά ξεχνάει μία από τις διαχρονικότερες ιδεοληψίες που συμπεριλαμβάνει από λεκτικές μικροεπιθέσεις έως και ενεργητικές προσβολές. «Είναι επειδή είμαστε έξυπνοι», μου είπε μια Εβραία φίλη γελώντας. Πράγματι, αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος.

Το κοινωνικό σύνολο δίνει τις «σωστές μάχες» για όσους θεωρεί ότι είναι τυραννισμένοι. Στους Εβραίους προσδίδει στερεοτυπικά ένα συνονθύλευμα απάνθρωπων αρνητικών χαρακτηριστικών και σταθερά υπεράνθρωπα θετικών. Στα θετικά προσμετρώνται η εξυπνάδα, το προνόμιο ενός δικτύου γνωριμιών και αλληλοβοήθειας, η άνεση, ή ακριβέστερα η ευμάρεια, άρα η εξουσία. Αυτό αυτομάτως τους κατατάσσει στο κατεστημένο και όχι στους καταπιεσμένους που χρειάζονται στήριξη. Μια πρόχειρη έρευνα μού έδειξε ότι οι χριστιανοί είναι οι πλουσιότεροι. Ακόμα όμως κι αν δεχθώ τον παραλογισμό του ότι όλοι οι Εβραίοι έχουν το οικονομικό μέγεθος τραπεζιτών, ας πούμε ενός Ρόθτσαϊλντ, δεν αντιλαμβάνομαι πώς πιστεύουμε ότι τα χρήματα μπορούν να προστατέψουν από τον φανατισμό εναντίον μιας φυλής.

Θα μου πείτε εδώ ότι μπερδεύομαι, ότι δεν είναι φυλή για να υποφέρουν από φυλετικές διακρίσεις. Θα ισχυριστείτε ότι πρόκειται απλώς περί θρησκευτικής μισαλλοδοξίας. Και το Ισραήλ; Θα ρωτήσετε. Το κράτος του Ισραήλ δεν ήταν πάντα εκεί. Σε κάθε περίπτωση στους ρατσιστές δεν αρέσουν οι Εβραίοι ως μειονότητα, ως φυλή, ως θρησκεία. Τελεία. Εάν υπήρχε κάποιος άθεος Εβραίος το 1940, δεν νομίζω ότι η έλλειψη πίστης θα τον βοηθούσε να αποφύγει τον δρόμο για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ούτε ότι οι ερωτήσεις της Γκεστάπο ήταν «πόσο συχνά επισκέπτεσαι τη συναγωγή;» και «αισθάνεσαι ότι ανήκεις σε φυλή;». Το όνομα, τυχαίο όσο και το χρώμα του δέρματος, αρκεί.

Εξουσία σημαίνει να έχεις την κυριαρχία. Και έλεγχο έχει ο ασφαλής. Αυτό είναι το πραγματικό προνόμιο. Οι Εβραίοι πουθενά στον κόσμο δεν αισθάνονται ασφαλείς. Στο παρισινό μετρό φοιτητής ξυλοκοπήθηκε μέχρι αναισθησίας διότι μιλούσε εβραϊκά και πέντε έπεσαν νεκροί ψωνίζοντας σε ένα κατάστημα κοσέρ, συμβάν που επαναλήφθηκε και στη Νέα Υόρκη. Το εβραϊκό νεκροταφείο στο Στρασβούργο βανδαλίστηκε, ομοίως και στην Πολωνία με το σύνθημα «οι Εβραίοι τρώνε παιδιά». Στο Λονδίνο ένας ραβίνος ξυλοκοπήθηκε από έφηβους που φώναζαν «βρώμικοι Εβραίοι» και «σκοτώστε τους Εβραίους». Στη Γερμανία ένας δεκαεξάχρονος στραγγαλίστηκε από τους συμμαθητές του και κάποιος αποπειράθηκε να εφορμήσει στη συναγωγή σκοτώνοντας τελικά περαστικούς. Στην Ουκρανία πέταξαν πέτρες στα παράθυρα της συναγωγής. Στη Σουηδία τα ίδια. Στη Μελβούρνη ένας Εβραίος μαθητής εξαναγκάστηκε να φιλήσει το παπούτσι ενός συμμαθητή

του. Μια ατελείωτη λίστα ντροπής.

* Ο τίτλος προέρχεται από το βιβλίο του David Baddiel, που δεν θα το πιστέψετε, είναι Εβραίος.

** Η κ. Ελεάννα Βλαστού είναι συγγραφέας και ζει στο Λονδίνο.

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 25.4.2021](#)